

SCRISOARE DESCHISĂ adresată Domnului Prim Ministru FLORIN CÎȚU

Spre știință,

Domnului BOGDAN AURESCU, Ministrul Afacerilor Externe

Doamnei RALUCA TURCAN, Ministrul Muncii și Protecției Sociale

Am luat act cu îngrijorare dar nu cu surprindere despre documentul asumat de către Ministerul Afacerilor Externe și transmis deputaților europeni ce reprezintă România în Parlamentul European, intitulat generic "*Elemente de poziționare a RO cu privire la propunerea de directivă privind salariile minime adecvate în UE*". Documentul reprezintă o solicitare oficială transmisă sub semnătura Excelenței Sale Doamna Ambasador Luminița Odobescu **cu scopul de poziționare a deputaților europeni împotriva Proiectului de Directivă privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană.**

Îngrijorarea majoră pe care o manifestăm în raport cu acest document, este dată de maniera în care acesta a fost elaborat, **asumat și transmis oficial, FĂRĂ consultarea partenerilor sociali și SFIDÂND faptul că Senatul României – cel mai înalt for legislativ al țării**, a adoptat și publicat în Monitorul Oficial Partea I nr.296 din 24 martie 2021 HOTĂRÂREA nr.19/2021¹ un act normativ care este întru totul de acord cu conținutul și forma Proiectului de Directivă privind salariile minime adecvate în UE.

Precizăm faptul că în conformitate cu prevederile art 3. din legea 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene - *Hotărârea Parlamentului sau a uneia dintre cele două Camere este preluată de către Guvern la definitivarea poziției naționale de negociere în Consiliu, prevăzută în mandat.*". Nu avem cunoștință dacă Guvernul a emis pe această temă un mandat pentru reprezentantului României în Consiliul European dar știm că s-a grăbit să influențeze opinia deputaților europeni din partea României prin transmiterea scrisorii mai sus invocată.

Nu știm dacă ignorarea hotărârii Senatului s-a decis la nivelul Guvernului pe care îl conduceți sau doar la nivelul unuia din cele 2 ministere implicate (Ministerul Muncii sau Ministerul Afacerilor Externe) dar înțelegem clar că Guvernul României ignoră deliberat o hotărâre a legislativului a cărei punere în aplicare ține exclusiv de competențele sale executive, ducând astfel într-un imens derizoriu principiile constituționale care stau la baza funcționării statului de drept în România.

¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/239940>

O astfel de abordare reprezintă într-adevăr pentru noi o MARE ÎNGRIJORARE, făcând apel la memoria recentă a poziționării publice pe care actuala putere a manifestat-o constant și agresiv la adresa fostei puteri din România – în legătură directă cu chiar STATUL DE DREPT.

Faptul că nu ne surprinde însă un astfel de demers care, probabil va fi negat și neasumat de către executiv, este un lucru firesc. Chiar dacă ținta așteptărilor noastre de la un guvern care a clamat continuu (în campania electorală evident) dezvoltarea parteneriatului social în România era cu totul de un alt nivel, derapajele de acest fel au devenit pentru noi adevărata radiografie a relațiilor de muncă și dialogului social din România.

Da, nu suntem surprinși (!) pentru că ne-am obișnuit ca Guvernele României, indiferent de culoarea lor politică să promoveze un dialog social care mai degrabă este un dialog al surzilor, iar efectele unei astfel de abordări se văd azi în piața muncii:

- Negocierile colective au intrat într-un declin galopant cu consecința scăderii dramatice a ponderii lucrătorilor acoperiți de contracte colective de muncă.
- S-a ajuns în situația în care încheierea contractelor colective de muncă la nivele superioare celui de la nivel de unitate (la nivel sectorial și național) este imposibil de realizat din punct de vedere legal.
- Partenerii sociali sunt lipsiți de principalele instrumente ale dialogului social care le sunt recunoscute de convenții și tratate europene și internaționale.
- S-au reglementat diferit și discriminatoriu criteriile de reprezentativitate a partenerilor sociali, ignorând deliberat principiul universal acceptat al libertății și egalității partenerilor în cadrul procesului de dialog social.
- S-a condiționat exercitarea drepturilor fundamentale ale lucrătorilor: dreptul la liberă asociere, dreptul la muncă, dreptul la negociere colectivă, dreptul la grevă, și lista poate continua.
- Au fost excluse categorii de lucrători de la beneficiul drepturilor fundamentale garantate de Constituție, prim planul acestei situații fiind dat chiar de dreptul la liberă asociere.
- S-a refuzat și ignorat constant crearea unui mecanism bazat pe criterii obiective care să conducă la stabilirea salariului minim pe economie realist și în concordanță cu nevoile lucrătorilor.
- S-a ignorat deliberat politici și acțiuni împotriva evaziunii fiscale din muncă, reglementând în același timp ca fiind legale, practici care nu de mult erau incriminate de lege.

De la preluarea puterii însă actualul Guvern pe care îl conduceți domnule Cîțu, a reușit să desăvârșească atitudinea de dispreț manifestată față de lucrătorii din România, de reprezentanții acestora dar și de structurile asociative care îi reprezintă, prin măsuri precum:

- Ați inițiat și reglementat exceptarea unor categorii semnificative de lucrători de la beneficiul reglementărilor legale ale Codului muncii prin extinderea muncii atipice și formelor acesteia de manifestare.
- Ați exceptat, împotriva tuturor evidențelor de neconstituționalitate, o întreagă categorie de angajatori, de la obligațiile imperative ale Codului muncii, doar pentru beneficiul fiscal al unei clientele politice.

Toate acestea și nu numai, sunt rezultatul concret al preocupării dumneavoastră Domnule Prim Ministru față de relațiile de muncă din România și principalii săi artizani: organizații sindicale și organizații patronale cu care ar fi trebuit să vă consultați în luarea acestor decizii.

Revenind la Documentul elaborat și transmis către deputații europeni ce reprezintă România reținem chiar din preambulul acestuia că *“Propunerea de directivă privind salariile minime adecvate în UE este un dosar important pentru RO, iar îmbunătățirea condițiilor de muncă și de trai ale lucrătorilor reprezintă o preocupare constantă.”*

Am înțeles din textul Hotărârii nr.19/2021 a Senatului României că proiectul de Directivă privind salariile minime adecvate la nivelul UE:

- *Nu propune un salariu minim statutar comun;*
- *Menționează indicatorii de adecvare a salariului minim statutar, dar fără caracter obligatoriu;*
- *La nivelul fiecărui stat membru trebuiesc definite într-un mod stabil și clar criterii naționale de stabilire și actualizare a salariului minim, partenerii sociali având un rol determinant în stabilirea acestor criterii.*
- *Unul din obiectivele principale este consolidarea aplicării și monitorizării salariului minim din fiecare stat membru, prin raportare anuală către Comisie a adecvării și acoperirii salariului minim stabilit conform criteriilor agreeate.*
- *Este coerent cu prioritățile Semestrului European și în concordanță cu Recomandările specifice de țară adresate statelor membre UE.*
- *Pentru România acesta este un mare avantaj, atât pentru reducerea inegalităților sociale și economice, cât și pentru și stabilizarea forței de muncă și diminuarea migrației excesive a lucrătorilor români.*

Așadar, **beneficiul acestui proiect de Directivă este unul cert, previzibil și foarte ușor de înțeles pentru noi ca țară, lucrători și organizații, cu singura și fragila condiție a acceptării politice a acestui proiect de către Guvernul României.**

În pofida evidențelor ce reies din simpla lecturare a Hotărârii 19/2021 a Senatului României, documentul transmis sub semnătura dnei Ambasador Odobescu dar care cel mai probabil reprezintă punctul de vedere exprimat de Ministerul Muncii, conține direcții de acțiune contrare Hotărârii Senatului sau angajamentelor europene sau internaționale deja asumate de România, respectiv:

<i>Extras din documentul transmis de MAE:</i>	<i>Îngrijorările BNS în legătură cu poziția exprimată de Guvern</i>
<i>“Este nevoie de mai mult timp pentru a analiza propunerea Comisiei”</i>	A trecut mai mult de un an de la prima rundă de consultare inițiată de Comisie pe această temă și mai mult de 6 luni de la momentul lansării propunerii de directivă, opinia exprimată de Guvern, respectiv “să mai așteptăm, să mai vedem, să mai analizăm...” aproape ca nu poate fi calificată în vreun mod. Și asta pentru că vine din partea unei țări în care în 30 de ani nu s-a reușit realizarea unei evaluări decente a impactului politicii salariului minim și care în ultimul an a transmis în spatele deciziei de stabilire a salariului minim un document format din 2 pagini, ca justificare și evaluare de impact pentru nivelul propus al salariului minim.

Extras din documentul transmis de MAE:	Îngrijorările BNS în legătură cu poziția exprimată de Guvern
<p><i>"Obligațiile induse salariului minim legate de colectarea de date, de evaluarea adecvării salariilor din convențiile colective și de raportare pe criterii detaliate instituie sarcini și costuri nejustificate pentru administrațiile naționale și pentru IMM-uri.</i></p> <p><i>Propunerile ar trebui să limiteze afectarea sarcinilor administrative și de raportare a statelor, fără o eficiență de rezultat și beneficii dovedite.</i></p> <p><i>Propunerile ar trebui să limiteze afectarea sarcinilor administrative și de raportare a statelor, fără o eficiență de rezultat și beneficii dovedite."</i></p>	<p>O astfel de abordare sugerează deja o ierarhizare a intereselor din partea reprezentanților Guvernului, cele 2 categorii de interese (al IMM-urilor și al instituțiilor statului) fiind considerate superioare intereselor lucrătorilor, prin încadrarea conceptului de adecvare a salariului minim ca fiind "problematic". Aceasta în condițiile în care proiectul de directivă a fost lansat împreună cu o evaluare de impact extinsă (documentul are 240 pagini). Mai mult, în <i>Documentul de lucru al serviciilor Comisiei rezumat al raportului privind evaluarea impactului</i> care însoțește documentul <i>Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană</i> se precizează – <i>"25 milioane de lucrători din Uniune ar putea beneficia de efectele acestui proiect de Directivă, această măsură ar imprima o creștere a salariilor în unele state membre cu peste 20% și ar reduce cu peste 10% inegalitățile salariale. Pentru IMM-uri se preconizează că posibilele efecte negative vor fi limitate, la nivelul angajatorilor din Uniune creșterea masei salariale ca efect al aplicării Directivei ar fi de aprox 1%."</i></p> <p>În ceea ce privește sarcina administrativă a instituțiilor statului de a evalua și monitoriza respectarea angajamentelor ce ar rezulta din adoptarea Directivei, considerăm că o astfel de abordare este descalificantă. Dacă România ar aplica azi propunerea de Directivă aprox 2 milioane de salariați ar beneficia de creșterea salariului, adică peste 40% din lucrătorii din România și mai mult de 10% din populația țării. Ni se pare irelevantă sarcina administrativă ce ar trebui asumată de instituțiile statului, cu atât mai mult cu cât ar fi trebuit ca astfel de evaluări să le facă din proprie inițiativă. Mai mult decât atât, sarcina evaluării nivelului salariului minim sau a gradului de acoperire a salariaților prin negocieri colective România și le-a asumat deja atunci când a ratificat Convențiile OIM incidente și mai mult, atunci când a ratificat Carta Socială Europeană revizuită. E surprinzător faptul că reprezentanții Guvernului nu cunosc nici măcar angajamentele asumate de România la nivel european sau internațional, sau dacă le cunosc au decis să le ignore, deși Carta Socială Europeană este unul din documentele menționate în mai multe rânduri în preambulul propunerii de directivă transmisă de Comisie.</p>
<p><i>"Propunerea de directivă abordează salariul minim dincolo de înțelegerea sa ca un nivel salarial de bază, mai degrabă din perspectiva unui salariu minim de trai (living wage),"</i></p>	<p>Carta Socială Europeană revizuită la art 4.1 menționează – <i>"ARTICOLUL 4 Dreptul la o salarizare echitabilă - În vederea asigurării exercitării efective a dreptului la o salarizare echitabilă, părțile se angajează: 1. să recunoască dreptul lucrătorilor la o salarizare suficientă, care să le asigure acestora, precum și familiilor lor un nivel de trai decent."</i> Este de la sine înțeles că în toate concluziile Comitetului European pentru Drepturi Sociale, începând din 2004 și până în prezent, României i se atrage atenția că nu respectă prevederile art 4.1. din Cartă. Ultima evaluare a conformității s-a finalizat în 2018, cu aceeași concluzie – <i>"Comitetul concluzionează că situația din România nu este în conformitate cu prevederile art 4§1 din Cartă, respectiv nivelul salariului minim național nu este suficient pentru a asigura un nivel de trai decent"</i>.² Evaluarea salariului minim sub aspectul echitabilității se face încă de la ratificarea Cartei prin raportare la salariul mediu brut.</p>

Extras din documentul transmis de MAE:	<i>Îngrijorările BNS în legătură cu poziția exprimată de Guvern</i>
	Deși avem un angajament internațional deja asumat și implicit o lege națională de ratificare care instituie obligația României de respectare a unui raport de 50% între salariul minim și câștigul salarial mediu brut (angajament asumat prin ratificarea Cartei Europene revizuite) în mod incalificabil reprezentanții Guvernului cer deputaților europeni să încalce tratate internaționale deja asumate de Românie prin ratificare. Pentru că în fapt reprezentanții Guvernului cer ca România să nu susțină o propunere de text de directivă care introduce valori indicative de referință (60% din salariul median brut și 50% din salariul mediu brut) deja existente în Carta Socială Europeană revizuită, document ratificat de România.
<i>"Utilizarea unor cuvinte precum cele evidențiate: "promovează" consolidarea capacității partenerilor sociali de a se angaja în negocierea salarială (sectorială și intersectorială), "încurajează" negocieri eficiente, informate și constructive", stabilesc un plan de măsuri "eficiente" prin reglementare și doar cu consultarea partenerilor sociali deși sunt părți în negociere sunt considerate a fi problematice și neclare și totodată sunt induse și costuri suplimentare de monitorizare și evaluare a ratei de acoperire."</i>	Dreptul la negocieri colective este unul din drepturile sociale pe care România s-a angajat să-l respecte. Prin asumarea prevederilor Convențiilor OIM, precum și a Cartei Sociale Europene revizuite România are oricum obligația să monitorizeze respectarea acestor drepturi, La ultima evaluare a respectării prevederilor art 6&2 din Carta Socială Comitetul European pentru drepturile Sociale a cerut României – "Comitetul cere Guvernului să evalueze impactul noilor reguli asupra negocierilor colective la nivel de unitate și sector și să ofere informații cu privire la numărul contractelor colective încheiate la nivel de companie și de sector, precum și numărul angajatorilor și angajaților acoperiți de aceste contracte. De asemenea Comitetul, luând act de reducerea numărului de contracte colective încheiate la nivel de companie, cere Guvernului să precizeze dacă a luat măsuri pentru a promova negocierile colective ³ ."
<i>"Angajatorul este cel căruia îi revine în fapt obligația de plată a salariului. Ca atare, propunerile ar trebui să urmărească condiționarea intervențiilor statului de existența acordului partenerilor sociali pentru a nu fi descurajată asocierea angajatorilor și implicarea acestora în negocierea colectivă."</i>	Reamintim reprezentanților Guvernului că instituirea unui salariu minim este o obligație asumată de stat prin Constituție, respectiv un drept al salariaților, mai mult conform Codului Muncii, art 164 salariul minim se stabilește prin hotărâre a Guvernului, după consultarea sindicatelor și a patronatelor. De vreme ce România deja și-a asumat prin legile naționale astfel de obligații nu vedem de ce Guvernul sugerează că abordarea proiectului de directivă contravine legislației și practicilor deja existente în România.

Guvernul pe care îl conduceți însă, interesat de orice altceva decât de bunăstarea socială a populației din România, se dezice fățiș de această inițiativă care este înbrățișată aproape unanim la nivel european, cu un singur obiectiv: lipsirea de implicare și excluderea partenerilor sociali din toate formele vieții sociale. Toate acestea din lipsa de viziune pe termen mediu și lung, din necunoaștere și diletantism politic domnule Cîțu.

000%22],%22ESCDcLanguage%22:[%22ENG%22],%22ESCDcType%22:[%22Conclusion%22],%22ESCStateParty%22:[%22ROU%22],%22ESCDcIdentifier%22:[%222018/def/ROU/4/1/EN%22]}

³

[https://hudoc.esc.coe.int/eng/#{%22sort%22:\[%22ESCPublicationDate%20Descending%22\],%22ESCArticle%22:\[%2206-01-000%22,%2206-02-000%22,%2206-03-000%22,%2206-04-000%22\],%22ESCDcType%22:\[%22FOND%22,%22Conclusion%22,%22Ob%22\],%22ESCStateParty%22:\[%22ROU%22\],%22ESCDcIdentifier%22:\[%222018/def/ROU/6/2/EN%22\]}](https://hudoc.esc.coe.int/eng/#{%22sort%22:[%22ESCPublicationDate%20Descending%22],%22ESCArticle%22:[%2206-01-000%22,%2206-02-000%22,%2206-03-000%22,%2206-04-000%22],%22ESCDcType%22:[%22FOND%22,%22Conclusion%22,%22Ob%22],%22ESCStateParty%22:[%22ROU%22],%22ESCDcIdentifier%22:[%222018/def/ROU/6/2/EN%22]})

Având în vedere cele precizate mai sus vă solicităm pe această cale domnule Prim Ministru Florin Cîțu următoarele:

- Să comunicați clar care este mandatul dat de Guvern pentru Consiliul European cu privire la proiectul de directivă privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană;
- Să consultați partenerii sociali înainte de a comunica oficial poziția României în ceea ce privește proiectul de directivă;
- Să adoptați cât mai urgent o poziție publică cu privire la Proiectul de Directivă privind salariile minime adecvate la nivelul UE, în concordanță cu opinia deja exprimată de Senatul României, precum și în concordanță cu angajamentele internaționale deja asumate de România cu incidență în acest domeniu!
- Să prezentați public mandatul pe care l-a avut Reprezentanța Permanentă a României pe lângă Uniunea Europeană în elaborarea și comunicarea scrisorii adresată deputaților europeni din România.

Vă informăm că BNS are în vedere ca în perioada următoare să inițieze o serie de demersuri pentru a ne asigura că poziția exprimată de România cu privire la proiectul de directivă corespunde intereselor lucrătorilor din România, respectiv:

- Vom informa deputații europeni ce reprezintă România cu privire la hotărârea Senatului, precum și cu privire la lipsa consultării partenerilor sociali pe această temă.
- Vom informa Confederația Europeană a Sindicatelor dar și instituțiile europene cu care interacționăm cu privire la modul în care România și-a formulat până în prezent punctul de vedere în ceea ce privește Directiva privind salariile minime adecvate la nivelul UE.
- Vom solicita Senatului României să-și prezinte public poziția cu privire la scrisoarea adresată de deputaților europeni, poziție ce contravine hotărârii Senatului.
- Nu vom ezita să inițiem acțiuni de protest în măsura în care decideți să ignorați opiniile exprimate de partenerii sociali și Hotărârea Senatului.

Cu siguranță că pentru atitudinea de sfidare a unei Hotărâri a Parlamentului României, instituție compusă dintr-o majoritate care v-a investit în urmă cu doar câteva luni, ați merita Domnule Prim Ministru o moțiune de cenzură!

Dumitru Costin

Presedinte BNS